

Rozwój mowy dziecka w wieku przedszkolnym.

Wiek przedszkolny obejmuje okres życia w przedziale 3-7 lat.

Jest to okres, w którym dziecko opanowało już podstawowe funkcje życiowe i jest na tyle samodzielne, że może rozpocząć naukę w przedszkolu. Tempo i rytm rozwoju poszczególnych dzieci może odbiegać, mniej lub bardziej, od przeciętnej dla danego wieku. Jednakże u wszystkich dzieci, będących w wieku przedszkolnym, zachodzą zmiany w rozwoju psycho-ruchowym typowe i charakterystyczne dla tegoż okresu.

Wiek przedszkolny dzieli się, najczęściej, na 3 etapy;

Etap I ;3-4 r.ż.(wczesny)

Etap II;4-5r. ż. (średni)

EtapIII;5,5-7r.ż.(starszy)

W rozwoju mowy dziecka wyróżnia się pewne okresy;

Okres melodii (0-1)

Okres wyrazu(1-2)

Okres zdania(2-3)

Okres swoistej mowy dziecięcej(3-7)

W wychowaniu przedszkolnym, szczególnie ważne są dwa ostatnie okresy.;

OKRES ZDANIA; (2-3 r.ż.)

- pojawiają się pierwsze zdania dwuwyrazowe, wyłącznie twierdzące, później pytające i rozkazujące
- spośród części mowy najczęściej używane są rzeczowniki, stanowiące nazwy konkretnych przedmiotów znanych dziecku np.nazwy zwierząt domowych, części ciała, ubrania itp.
- czasowniki, w formie bezokolicznika, używane dla nazwania czynności fizjologicznych, aktywności ruchowych itp.
- mowa staje się coraz bardziej zrozumiała

Okres ten jest przełomowy dla rozwoju mowy; w tym czasie kształtują się podstawy rozwoju języka, którym mówi otoczenie dziecka.

- dziecko powinno wypowiadać głoski'p, b, m, f, w, k, g, t, d, n, l, ś, z, ć, dź, ń oraz; pi, bi, mi, ki, gi,
- pod koniec okresu mogą pojawić się; s, z, c, dz, a nawet; sz, ź, cz, dź

OKRES SWOISTEJ MOWY DZIECKA; (3-7 r.ż.)

Dziecko 3-letnie potrafi porozumieć się z otoczeniem, jego mowa jest już, w pewnym stopniu, ukształtowana.;

- zaczyna odróżniać głoski; s, z, c,dz od ich miękkich odpowiedników tj. ś, ź, ć, dź, ń itp.

- z końcem 4-ego roku życia pojawia się głoska -r- wcześniej zastępowana przez gł. l lub gł. j.
- na przełomie 4-ego i 5-ego r,ż. pojawiają się głoski; sz, cz, ż, dż, choć brak tu jeszcze sprawności artykulacyjnej w mowie spontanicznej
- mowa dziecka pełna uproszczeń głoskowych, zlepków wyrazowych, przestawek sylabowych, opuszczeń głoskowych,
- pojawiają się tzw. nowe twory wyrazowe np. niebieski-bialeski
- potrafi wypowiadać wszystkie samogłoski tak ustne jak i nosowe

Dziecko 4-letnie nadal rozwija umiejętność komunikowania się z otoczeniem;

- utrwała prawidłową wymowę głosek; s, z, c, dz,
- potrafi artykułować głoskę -r-
- głoski; sz, ż, cz, dż, częściej wypowiada poprawnie choć zdarza mu się jeszcze mylić z gl., s, z, c, dz lub ś, ź, ćdź

Dziecko 5-letnie wypowiada się w pełni zrozumiale. Prawidłowo wypowiada głoski; sz, ż, cz, dż oraz gładkę -r-. Posiada bogaty słownik bierny i czynny. Poziom percepcji słuchowej i sprawności artykulatorów pozwala mu budowanie bogatych wypowiedzi, składających się ze zdań rozwiniętych.

Dziecko 6-letnie posługuje się, z łatwością, pełnym systemem fonologicznym języka polskiego.

WSKAZÓWKI DO PRACY Z DZIECKIEM W WIEKU PRZEDSZKOLNYM;

- należy często rozmawiać z dzieckiem, dając mu poczucie bezpieczeństwa (nie mówimy zdrobnieniami)
- proszę czytać książeczki, wierszyki, wyliczanki
- ćwiczymy pamięć dziecka, ucząc je krótkich wierszyków
- naśladujemy różne, znane dziecku, odgłosy np. zwierząt, pojazdów, instrumentów muz. itp.
- wystukujemy wspólnie proste rytmy
- naśladujemy "minki" przed lustrem, ćwicząc narządy artykulacyjne dziecka
- bawimy się w tzw. zabawy paluszkowe np. idzie, idzie rak...
- dbamy o kontakt, naszego dziecka z rówieśnikami
- mówimy wyraźnie i spokojnie do dziecka, nie krytykujemy, nie ośmieszamy

opracowała; Krukowska Małgorzata

Bibliografia;

L.Kaczmarek „Nasze dziecko uczy się mowy”

J.Kielin „Rozwój daje radość”

B.Sawa „Dzieci z zaburzeniami mowy"

E.Stecko „Zaburzenia mowy dzieci"

J.Cieszyńska,M.Korendo"Wczesna interwencja terapeutyczna"